

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

31 martie 2015

IC nr. 2

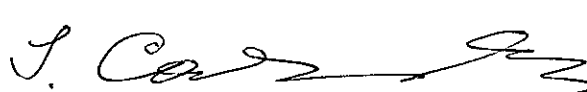
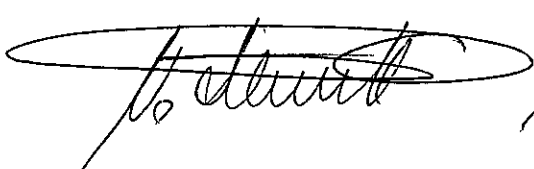
Curtea Constituțională

Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. 1) lit. g) și art. 39 al Codului juridiciei constituționale, prezint Curții prezenta sesizare pentru exercitarea controlul constituționalității prevederilor lit. b) articol 28 al *Legii Cetățeniei Republicii Moldova* nr. 1024-XIV din 02.06.2000.

Cu respect,

Deputați în Parlament

 - Ion Casian
 Valeriu Munteanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR.	<u>10a</u>
<u>31</u>	<u>03</u> 20 <u>15</u>

1. Autorul sesizării:

Ion Casian

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Adresa : mun. Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare 105, MD – 2073

2. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare prevederile lit. b) articol 28 al *Legii cetățeniei Republicii Moldova* nr. 1024-XIV din 02.06.2000.

3. Cadrul normativ pertinent:

Constituția Republicii Moldova,

Articolul 88,

Alte atribuții

Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții:

- a) conferă decorații și titluri de onoare;
- b) acordă grade militare supreme prevăzute de lege;
- c) **soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic;**
- d) numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege;
- e) acordă grațiere individuală;
- f) poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința asupra problemelor de interes național;
- g) acordă ranguri diplomatice;
- h) conferă grade superioare de clasificare lucrătorilor din procuratură, judecătoria și altor categorii de funcționari, în condițiile legii;
- i) suspendează actele Guvernului, ce contravin legislației, până la adoptarea hotărârii definitive a Curții Constituționale;
- j) exercită și alte atribuții stabilite prin lege.

4. Pretinsele încălcări și argumentele de rigoare

Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV a fost adoptată la 02.06.2000. În timp Legea a fost de mai multe ori modificată. Unele prevederi ale actualei redacții a articolului 28 "Atribuțiile Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și ale organelor lui" sunt în contradicție cu Constituția Republicii Moldova. Aceste contradicții sunt:

lit. b) art. 28 al Legii 1024-XIV: "**examinează cereri** privind dobândirea cetățeniei prin recunoaștere, conform prevederilor art.12 alin.(2), și **iau decizia de recunoaștere a cetățeniei sau de refuz**. În cazul persoanelor care dețin cetățenia altui stat, **decizia se ia** în conformitate cu avizul argumentat al Serviciului de Informații și Securitate";

În viziunea autorului sesizării enunțurile evidențiate sunt în contradicție cu prevederile lit. c) art. 88 al *Constituției Republicii Moldova*, care stipulează că doar Președintele Republicii Moldova: "soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azilul politic". Autorul sesizării consideră că luarea oricărei decizii, ce duce la obținerea cetățeniei sau la refuz, ține de domeniul "soluționării" cererii de dobândire a cetățeniei, domeniu atribuit de Constituția Republicii Moldova în exclusivitate Președintelui Republicii Moldova.

Curtea Constituțională, examinând la 30.10.2012 o sesizare depusă de Curtea Supremă de Justiție, a apreciat în hotărârea sa nr.11 "Privind excepția de neconstituționalitate a articolului 28 lit.(a) din Legea cetățeniei Republicii Moldova" :

35. Curtea reține că statutul de cetățean permite persoanei de a fi titularul tuturor drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale consfințite de Constituție și legislația în vigoare. Prevederile lit.(c) art.88 din Constituție abilitază Președintele Republicii Moldova cu una din principalele atribuții în exercitarea puterii de stat, care vizează statutul juridic al persoanei, – acordarea cetățeniei. Astfel, conform normei constituționale, Președintele "soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic".

36. Curtea reține că din analiza textuală strictă a acestei norme constituționale rezultă că atribuția Președintelui Republicii Moldova privind soluționarea problemelor cetățeniei conține nu doar elemente materiale, dar și procesuale, pe care Președintele trebuie să le respecte.

37. Această concluzie decurge din analiza expunerii articolului 88 din Constituție, care stipulează atribuțiile șefului statului. Astfel, cu referire la alte atribuții, constituanta legislativă a utilizat termenii "conferă" (decorații), "acordă" (azil politic, grade militare, ranguri diplomatice ș.a.) și numai în acest caz a utilizat termenul "soluționează", care comportă o altă conotație.

38. Curtea reține că termenul "soluționează", în sensul art.88 lit.c) din Constituție, are o semnificație mai largă, incluzând întreg ansamblul de proceduri prevăzute de lege pentru acordarea cetățeniei.

39. În baza acestei analize cazuale exegetice, Curtea deduce că atribuția Președintelui Republicii Moldova statuată la lit.c) art.88 din Constituție presupune examinarea tuturor problemelor legate de cetățenie, începând cu depunerea cererii și terminând cu emiterea soluției, care poate fi atât pozitivă, cât și negativă. Curtea reține că Președintele Republicii Moldova, conform prevederilor lit.c) art.88 din Constituție, este unica autoritate, care poate emite soluții definitive pentru fiecare etapă a procedurii legate de dobândirea cetățeniei.

40. În consecință, Curtea reține că o altă interpretare a normei constituționale prin lege, în speță, referitoare la procedura reglementată la lit.a) art.28 din Legea cetățeniei, ar echivala cu limitarea atribuției Președintelui statuate la lit.c) art.88 din Constituție.

41. Curtea reține că regula enunțată decurge nu numai din prevederile constituționale, ci și de necesitatea rezonabilă ca problemele în cauză să fie soluționate de o instituție competentă și specializată. Conform reglementărilor actuale, unica structură specializată în acest domeniu este Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova, care, conform Decretului nr.694-II din 28.07.98, "este constituită în scopul asigurării exercitării de către Președintele Republicii Moldova a atribuțiilor constituționale în problemele cetățeniei".

42. În acest sens, Curtea reține că potrivit reglementărilor legale în vigoare, numai Comisia, formată, în conformitate cu art.31 din Legea cetățeniei, "pentru examinarea prealabilă a problemelor cetățeniei", este în drept să verifice actele solicitantului prevăzute de lege și să prezinte propunerile respective Președintelui, căruia îi aparține dreptul decizional. Orice mecanism administrativ, care în fapt ar putea împiedica Președintele Republicii Moldova să soluționeze cererile de acordare a cetățeniei, în sensul art.88 lit.c) din Constituție, ar însemna de fapt o limitare inadmisibilă a atribuțiilor sale.

43. Mai mult ca atât, după cum rezultă din materialele cauzei, soluționarea problemelor cetățeniei a fost dată în competența unui agent economic – Î.S. CRIS "Registru", care în realitate este investită cu putere decizională, deși cererea privind acordarea cetățeniei este adresată Președintelui țării, și nu conducătorului acesteia.

44. Curtea reține că, potrivit principiului unității materiei constituționale, normele Constituției urmează a fi aplicate și interpretate cazual în coroborare cu alte norme

constituționale ce reglementează instituții și principii similare, ținând cont de aspectele funcționale ale instituției reglementate de normele constituționale invocate.

45. Având în vedere cele expuse, Curtea remarcă, cu referire la aplicarea prevederilor lit.(c) art.88 din Constituție, că prevederile alin.(1) art.17 din Constituție abilitază Parlamentul cu dreptul de a reglementa prin lege organică procedura dobândirii cetățeniei în limitele prevederilor lit.(c) art.88 din Constituție.

46. În temeiul acestor dispoziții constituționale și concluziilor Curții expuse în §§ 41, 42 ale prezentei hotărâri, MTIC putea fi abilitat prin lege organică cu funcții pur tehnice. Din aceleași considerente, legea nu putea investi această instituție cu drepturi decizionale, cum ar fi dreptul de a reține cererea privind acordarea cetățeniei fără a o transmite spre soluționare instituției prezidențiale.”

Drept urmare a hotărârii Curții Constituționale, nr. 11 din 30.10.2012, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 24 din 2014, prin care a modificat unele prevederi ale Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 2000. Din păcate Parlamentul nu a aplicat spiritul recomandărilor Curții și față de prevederile lit. b) art. 28 al Legii 1024-XIV.

5. Cerințele sesizării

Ținând cont de cele expuse și în temeiul prevederilor art. 135 alin. 1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. 1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. 1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, solicit:

1. Admiterea prezentei sesizări.
2. Declararea neconstituționalității prevederilor lit. b) articol 28 al Legii Cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 02.06.2000.

Ion Casian - J. Casian